

INSPIRATIONSPUNKTER [KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

6. juni 2018

Samråd i REU den 12. juni 2018 – Spørgsmål AF-AG stillet efter ønske fra Morten Bødskov (S).

Indledning

- Jeg vil ligesom justitsministeren takke for invitationen til at drøfte den kommende hvidvaskstrategi.
- Indledningsvist vil jeg pege på, at der i løbet af det seneste år er vedtaget en række tiltag, der styrker indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering.
- 2. juni sidste år vedtog vi bl.a. en ny og styrket hvidvasklov og i 2017 blev der også indført et register over reelle ejere.
- Den 29. maj i år vedtog Folketinget en ny lov, som giver Finanstilsynet mulighed for at inddrage en virksomheds tilladelse i tilfælde af grove overtrædelser af hvidvaskloven.
- Loven skærper endvidere ansvaret over for ledelserne i danske pengeinstitutter for at sikre, at der er det nødvendige fokus på området.

- Desuden overvejer jeg aktuelt, hvordan fit & proper reglerne kan skærpes yderligere, sådan at en bredere kreds af personer bliver omfattet af reglerne. Jeg regner med, at disse overvejelser kan munde ud i et lovforslag i næste folketingssamling.
- Som justitsministeren har redegjort for, er hvidvaskstrategien blot ét af flere initiativer, der følger op på hvidvaskaftalen fra sidste år, og som er fra præcist et år siden. Jeg vil undervejs i min besvarelse nævne nogle af de øvrige initiativer i opfølgningen på aftalen, vi har på vej.

Ad spørgsmål AE:

(Vil ministeren redegøre for de indkomne høringssvar til udkastet til den nationale strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2018-2021 samt oplyse, hvilke høringssvar regeringen påtænker at inddrage i strategien og i hvilket omfang, jf. REU alm. del – bilag 258?)

- I forhold til det første spørgsmål – spørgsmål AE – har justitsministeren netop redegjort for høringssvarene på justitsministerens ressortområde.

[Styrket information til og samarbejde med virksomhederne]

- Når det gælder de høringssvar som relaterer sig til Erhvervsministeriets område peger flere høringssvar på, at

der er behov for klar information og vejledning til de finansielle virksomheder om forebyggelse af hvidvask.

- I den nationale strategi lægger vi derfor op til, at der afholdes et årligt seminar med repræsentanter for de finansielle virksomheder og andre private aktører. Finanstilsynet arrangerer seminaret, der vil have fokus på aktuelle overordnede temaer og udfordringer.
- Endvidere vil myndighederne løbende afholde møder med de private aktører i det, vi kalder HvidvaskForum+, for at drøfte problemstillinger og udveksle erfaringer som de private aktører står over for.
- HvidvaskForum+ er et nyt forum, der skal etableres af Finanstilsynet med henblik på at de private aktører løbende kan drøfte problemstillinger og erfaringer med de myndigheder, som deltager i HvidvaskForum.
- HvidvaskForum består af Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen, Spillemyndigheden, Justitsministeriet, SØIK, PET, Skatteministeriet, SKAT, Advokatsamfundet, Udenrigsministeriet og Erhvervsministeriet.
- Finans Danmark bemærker i sit høringssvar, at der bør afholdes møde i HvidvaskForum+ flere gange om året

og som minimum kvartalsvist for at sikre en løbende erfaringsudveksling.

- Det ønske vil vi selvfølgelig imødekomme og fastlægge den nærmere mødefrekvens i samarbejde med bl.a. den finansielle sektor.
- Finanstilsynet er desuden ved at færdiggøre arbejdet med en ny vejledning til hvidvaskloven. Der er allerede offentliggjort flere vejledningskapitler, der er udarbejdet i tæt dialog med de private aktører for at sikre, at vejledningen er så operationel som mulig.
- I lyset af erfaringerne med arbejdet med vejledningen har Finanstilsynet besluttet, at gøre den arbejdsgruppe, der har været nedsat til udarbejdelsen af vejledningen, permanent. Derved vil der være et forum for løbende drøftelse af behovet for yderligere vejledning, informationsindsats m.v.
- Foreningen Danske Revisorer og Dansk Erhverv peger i deres høringssvar på, at der også skal sikres information og oplysning til de virksomheder, der ikke er medlem af en brancheforening.
- Strategien fastslår derfor, at myndighederne gennem awareness-initiativer skal have fokus på at nå ud til alle

virksomheder, der er omfattet af reglerne, også de mindste. Det skal sikre, at de har kendskab til risici såvel som hvidvaskloven og dens forpligtelser.

- Erhvervsstyrelsen har i den forbindelse igangsat en kommunikationsindsats, der sigter på netop at nå ud til de erhverv, der er underlagt styrelsens tilsyn, herunder eksterne bogholdere og virksomhedsoprettere.

[Øget samarbejde mellem myndighederne]

- Blandt de indkomne høringssvar peges der desuden på, at der bør være øget samarbejde mellem myndighederne. Det er netop et af hovedmålene med den nationale hvidvaskstrategi.
- Samarbejdet er som justitsministeren har nævnt bl.a. forankret i HvidvaskForum, men også bilateralt mellem de enkelte myndigheder.

[Brug af allerede tilgængelige data]

- FSR har i sit høringssvar bemærket, at der findes en række eksempler på oplysninger, som ikke benyttes fuldt ud, men som oplagt kan benyttes i kampen mod hvidvask og på tværs af myndighederne. Som eksempler på

sådanne oplysninger nævnes bl.a. reviderede regnskaber og selvangivelser.

- FSR opfordrer også til, at der stilles analyser og aggregerede oplysninger til rådighed for aktørerne.
- Jeg er helt enig i, at myndighederne i videst muligt omfang skal dele relevante og nødvendige oplysninger for at løfte deres opgaver bedst muligt.
- Strategien indeholder derfor en række aktiviteter, som skal styrke samarbejdet og informationsudvekslingen mellem de relevante myndigheder.
- Der er også et synspunkt om, at der skal stilles oplysninger til rådighed for de private aktører. Et af målene med strategien er, at dialogen mellem myndighederne og virksomhederne om hvidvaskreglerne og konkrete risici skal styrkes.
- Derfor indeholder strategien initiativer om at sikre effektiv feedback og udveksling af information, bl.a. om udviklingstendenser på området til de private aktører.

[Fokus på administrative byrder og brug af digitale løsninger]

- Der er enkelte hørings svar, som peger på, at forebyggelsen af hvidvask er en stor administrativ byrde for virksomhederne.
- Der er ingen tvivl om, at der bruges stadig flere ressourcer i virksomhederne på det område.
- Men forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering er afgørende, og indsatsen *skal* være effektiv for at lykkes. De kriminelle udvikler løbende nye metoder til at opná deres forehavende, og derfor kommer man ikke udenom, at der skal bruges ressourcer på området.
- I den forbindelse har vi fokus på, hvordan vi kan få digitale løsninger til at understøtte og målrette virksomhedernes indsats samtidig med, at det letter byrderne for både virksomhederne og kunderne.
- Der er således et væsentligt potentiale i brug af ny teknologi, men det må ikke ske på bekostning af kvaliteten af kundekendingsprocedurerne og andre foranstaltninger.
- Afslutningsvis vil jeg understrege, at vi løbende skal vurdere effektiviteten og proportionaliteten af indsatsen og lovgivningen, herunder sanktioner mv. Vi skal løbende overveje om, der er behov for flere tiltag og værktøjer, der kan styrke indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering.

Ad spørgsmål AG:

[Vil ministeren redegøre for de nuværende erfaringer med tilsynsmyndighedernes risikobaserede arbejde, herunder tilsynsmyndighedernes samarbejde med virksomhederne og SØIK, samt redegøre for, hvordan de nuværende erfaringer er blevet indarbejdet i udkastet til den nationale strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2018-2021, jf. REU alm. del – bilag 258?]

- Det leder mig over i samrådsspørgsmål AG, hvor der spørges til de nuværende erfaringer med tilsynsmyndighedernes risikobaserede arbejde, herunder tilsynsmyndighedernes samarbejde med virksomhederne og SØIK.
- Samtidig bedes der om en redegørelse for, hvordan de nuværende erfaringer er blevet indarbejdet i udkastet til den nationale strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering.
- Med vedtagelsen af hvidvaskloven fra juni sidste år blev grundlaget skabt for en målrettet og effektiv indsats til bekæmpelse af hvidvask- og terrorfinansiering.
- Samtidig blev der med den politiske aftale om en styrket indsats på hvidvaskområdet tilført Finanstilsynet 6 mio. kr. til at forstærke tilsynsindsatsen og vejledningen af virksomhederne.

- I forlængelse heraf er der blevet oprettet en enhed i Finanstilsynet til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering med 12 medarbejdere.
- Tilsynets indsats er risikobaseret. Det betyder, at tilsynsindsatsen fokuseres der, hvor risiciene for eller konsekvenserne af hvidvask eller terrorfinansiering, er størst.
- Udarbejdelsen af nationale risikovurderinger, der med hvidvaskstrategien forankres hos SØIK hhv. Politiets Efterretningstjeneste, indgår som et centralt værktøj mod hvidvask og terrorfinansiering blandt myndighederne og de private aktører.
- Finanstilsynet prioriterer derudover sin indsats ud fra tre overordnede faktorer:
- For det første, om selve forretningsmodellen i virksomheden indebærer en særlig risiko for, at virksomheden kan blive misbrugt til hvidvask eller terrorfinansiering. Det kan f.eks. være pengeinstitutter, der tilbyder en række finansielle produkter, f.eks. betalinger til udlandet og modtagelse af store beløb. Det kan også være pengeoverførselsvirksomheder og valutavekslingsvirksomheder.

- For det andet fokuseres på konkrete virksomheder, hvor Finanstilsynet er opmærksomt på, at virksomhederne tidligere har været på kant med reglerne.
- For det tredje fokuseres på de virksomheder, der har mange kunder, og hvor overtrædelse af reglerne derfor kan have større konsekvenser end i andre virksomheder.
- Derudover er tilsynsindsatsen ikke mindst koncentreret om de virksomheder, hvor der er en kombination af de tre faktorer.
- Det indebærer, at de største pengeinstitutter typisk vil blive undersøgt ofte, mens for eksempel pensionskasser, hvor risikoen vurderes at være relativ lav, vil blive undersøgt med lavere frekvens.
- Finanstilsynet vil også gå på tilsyn i andre typer af virksomheder. Det er vigtigt for at sikre, at Finanstilsynet kan finde ud af, om der for disse andre typer af virksomheder er forhold, som giver anledning til bekymring.
- Finanstilsynet planlægger og udfører desuden væsentligt flere hvidvaskinspektioner i 2018 – ca. 50 – end i 2017.
- De foreløbige erfaringer fra de første inspektioner er, at der er forskel på virksomhedernes indsats. Der er således nogle

virksomheder, der bør gøre et større og bedre arbejde med kundekendingsproceduren.

- Erhvervsstyrelsen gennemfører også et risikobaseret tilsyn med de virksomheder, som styrelsen er ansvarlig for.
- De umiddelbare erfaringer fra Erhvervsstyrelsens tilsyn er, at årsagen til at der er virksomheder, der ikke overholder hvidvaskloven, er, at de ikke er klar over, at de er omfattet af loven eller fordi de ikke forstår reglerne.
- Det er netop som konsekvens heraf, at et af tiltagene i hvidvaskstrategien er, at øge informations- og kommunikationsindsatsen, også i forhold til de helt små virksomheder og virksomheder.
- Erfaringerne fra tilsynet med virksomhederne viser desuden, at det er vigtigt, at myndighederne kommer ud til virksomhederne.
- Et andet vigtigt element i strategien er som tidligere nævnt, at myndighederne deler deres erfaringer med hinanden og virksomhederne.
- Der er fx et tæt og konstruktivt samarbejde mellem Finanstilsynet og SØIK, hvor de to myndigheder løbende udveks-

ler oplysninger, bl.a. om konkrete undersøgelser og efterforskning.

- Endelig viser erfaringerne fra tilsynet, at hvidvask og terrorfinansiering selvfølgelig, og det jo i sin natur går på tværs af grænser. Derfor er et stærkt internationalt samarbejde nødvendigt, både i tilsynet og med hensyn til at indhente erfaringer om hvidvask og terrorfinansiering.
- Det er derfor en del af hvidvaskstrategien, at de danske myndigheders indsats i internationale samarbejde styrkes ved blandt andet at koordinere den danske indsats og holdning i regi af HvidvaskForum.
- Tak for ordet formand.